

Kancelaria Adwokacka – Adwokat Zbigniew Cichoń
31-523 Kraków ul. Kasprowicza 22, tel. 422-90-43, 429-56-87
adres do doręczeń: 31-525 Kraków ul. Misiółka 7.

Kraków, dnia 21.11.2011 r.

Trybunał Konstytucyjny
al. J. Ch. Szucha 12a
00-918 Warszawa
08.03.2012

Skarżący: C L

reprezentowany przez pełnomocnika adw. Zbigniewa Cichonia, Kancelaria Adwokacka
ul. Misiółka 7, 31-525 Kraków

Strona przeciwna: Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, ul. Wiejska 6, 00-902 Warszawa

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Na podstawie art. 79 ust. 1 w zw. z art. 188 pkt. 5 Konstytucji RP, w imieniu skarżącego, którego pełnomocnictwo załączam, składam skargę konstytucyjną i wnoszę o stwierdzenie, że:

Art. 1 pkt. 9 lit. a ustawy z dnia 18.12.2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w zakresie w jakim wydłuża termin przedawnienia należności z tytułu składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego z 5 lat do 10 lat jedynie dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Jednocześnie wnoszę o zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

UZASADNIENIE

I. Stan faktyczny:

Decyzją z dnia .09.2010 r. (znak sprawy) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat K stwierdził, iż skarżący C L zobowiązany jest do zapłaty należnych składek: na ubezpieczenia społeczne za okresy styczeń – marzec 1999 r. oraz lipiec – grudzień 1999 r., a także maj 2004 r. w łącznej kwocie zł, zaś na ubezpieczenie zdrowotne za okres styczeń – grudzień 1999 r. oraz maj 2004 r. w łącznej kwocie zł. Od tej decyzji skarżący wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w K podnosząc m. in. zarzut niezgodności z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP nowego brzmienia art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, które weszło w życie 1.01.2003 r. Wyrokiem z dnia lutego 2011 r. (sygn.) Sąd Okręgowy w K oddalił

odwołanie wniesione przez skarżącego przyjmując, iż skoro na dzień 31.12.2002 r. należności ZUS – u wobec skarżącego nie były przedawnione, to znalazło do nich zastosowanie nowe brzmienie art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przedłużające okres przedawnienia tych należności z 5 lat do 10 lat. Nowe brzmienie art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w postaci przedłużenia okresu przedawnienia należności ZUS – u wobec płatników do 10 lat przy jednoczesnym zachowaniu 5 – letniego okresu przedawnienia roszczeń płatników składek wobec ZUS – u w art. 24 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zostało wprowadzone ustawą z 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw wchodzącą w życie 1.01.2003 r. Od wyroku Sądu Okręgowego w K skarżący wniósł apelację zarzucając ponownie niezgodność z art. 64 ust. 2 i 32 ust. 1 Konstytucji RP wydłużenia okresu przedawnienia należności z tytułu składek ZUS – u wobec płatników do 10 lat wprowadzonego zaskarżaną ustawą z 18 grudnia 2002 r. przy jednoczesnym utrzymaniu okresu dochodzenia roszczenia wobec ZUS – u o zwrot zapłaconych przez płatników składek wynoszącego 5 lat. Wyrokiem z listopada 2011 r. (sygn.) Sąd Apelacyjny w K oddalił apelację powtarzając co do istoty argumentację przedstawioną wcześniej przez Sąd Okręgowy.

Skarżący wyczerpał tym samym drogę prawną i wydany wobec niego wyrok jest prawomocny zgodnie z wymogiem art. 46 ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym. Doręczenie 5.12.2011 r. pełnomocnikowi skarżącego wyroku Sądu Apelacyjnego w K z listopada 2011 r. wraz z uzasadnieniem otwiera skarżącemu drogę do wystąpienia z niniejszą skargą konstytucyjną.

II. Wskazanie orzeczenia ostatecznego, z którym łączone jest naruszenie praw konstytucyjnych:

Z wydaniem przez Sąd Apelacyjny w K wyroku z dnia listopada 2011 r. (sygn.

) skarżący łączy naruszenie wskazanych w niniejszej skardze przysługujących mu praw konstytucyjnych. Wyrok Sądu Apelacyjnego w K z listopada 2011 r. jest orzeczeniem prawomocnym w sprawie.

III. Wskazanie naruszonych praw konstytucyjnych:

Art. 1 ust. 9 lit. a ustawy z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw narusza konstytucyjne prawo skarżącego do równej dla wszystkich ochrony prawa własności i innych praw majątkowych w związku z ogólną zasadą równości wobec prawa. Przepisy tego artykułu zaczęły obowiązywać od 1.01.2003 r., tj. wraz z wejściem w życie ustawy z 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw. Zaskarżony przepis poprzez zmianę brzmienia przepisu art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych spowodował naruszenie konstytucyjnego

prawa do równej dla wszystkich ochrony prawa własności, gdyż stworzył dualistyczną w zakresie ochrony prawa własności sytuację. Podczas gdy należności z tytułu składek ubezpieczeń jakie miał ZUS wobec płatników składek przedawniały się dopiero po 10 latach, to roszczenia o zwrot nadpłaconych składek płatników wobec ZUS – u na podstawie art. 24 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nadal podlegały przedawnieniu zaledwie 5 – letniemu. Skarżący został postawiony w sytuacji skrajnie niekorzystnej dla niego, gdyż roszczenie ZUS – u wobec niego z tytułu składek ubezpieczenia ulegało przedawnieniu po 2 – krotnie dłuższym czasie niżli jego roszczenie wobec ZUS – u, choć oba pochodzą przecież z tego samego tytułu prawnego. Takie rozszerzenie zakresu czasowego dochodzenia roszczeń ZUS – u wobec płatników z tytułu składek ubezpieczeniowych przy jednoczesnym pozostawieniu niezmiennego zakresu czasowego dochodzenia przez płatników składek nienależnie zapłaconych od ZUS – u narusza art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

IV. Wskazanie sposobu naruszenia praw konstytucyjnych:

Wyrok Sądu Apelacyjnego w K z listopada 2011 r. (sygn.) naruszył przysługujące skarżącemu konstytucyjne prawa zagwarantowane w art. 64 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Gdyby bowiem nie treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadzona 1.01.2003 r. mocą ustawy z 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw do należności dochodzonych przez ZUS od skarżącego nadal zastosowanie miałyby 5 –letni okres przedawnienia, a więc składki te na dzień wydania decyzji, tj. .09.2010 r. byłyby przedawnione. W przedmiotowej sprawie to art. 1 ust. 9 lit. a ustawy z 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw stanowił normę powodującą, iż przedawnienie roszczeń ZUS – u wobec skarżącego następowało dopiero po 10 latach, podczas gdy w przypadku ewentualnego symetrycznego roszczenia skarżącego wobec ZUS – u przedawnienie nastąpiłoby po zaledwie 5 latach. Dodatkowo wskazać należy, iż ZUS miał możliwość przerwania biegu przedawnienia składek dochodzonych od skarżącego poprzez wystawienie tytułów wykonawczych, co też uczynił w 2000 r. i 2002 r., podczas gdy w odwrotnej sytuacji skarżący nie miałby takiej możliwości i jego roszczenie wobec ZUS –u z tytułu nienależnie opłaconych składek nadal przedawniałoby się po 5 latach od daty ich opłacenia (co wynikało z ówczesnego brzmienia art. 24 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Taka nierówność ochrony praw majątkowych obu stron tego samego stosunku prawnego pozostaje zatem w jawnej sprzeczności z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP. Art.24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu ustanowionym przez art. 1 ust. 9 lit. a ustawy z 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw znalazł zastosowanie w sprawie skarżącego i stanowił podstawę normatywną prawomocnego rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w K

V. Uzasadnienie zarzutu niezgodności art. 1 pkt. 9 lit. a ustawy zmieniającej ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych z art. 64 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP:

Art. 1 ust. 9 lit. a ustawy z 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i niektórych innych ustaw wprowadzając 10 – letni termin przedawnienia roszczeń ZUS –u z tytułu składek ubezpieczeniowych wobec płatnika, przy jednoczesnym pozostawieniu w art. 24 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych niezmienionego terminu 5 – letniego dla płatników składek na dochodzenie nienależnie opłaconych składek uznać należy za niezgodne z konstytucyjnymi prawami skarżącego w postaci prawa do równej dla wszystkich ochrony prawa własności i innych praw majątkowych i powiązanej z nią ogólniejszej zasady równości wobec prawa znajdujących wyraz w odpowiednio art. 64 ust. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Taką nierówność w sytuacji podmiotów posiadających wspólną cechę istotną z punktu widzenia tej regulacji prawnej, jaką jest sytuacja rozliczenia wzajemnych należności mających swe źródło w stosunku ubezpieczenia społecznego, uznać należy za istotne różnicowanie sytuacji prawnej płatnika i ZUS. Tymczasem Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie już w swojej judykaturze wskazywał konieczność zachowania symetryczności pozycji państwa i podmiotów publicznych wobec podmiotów prywatnych, czego gwarancją miało być właściwe zrównoważenie za każdym razem interesu publicznego i prywatnego (tak wyrok TK z 26 listopada 2007 r., sygn. P 24/06). Trybunał wskazywał również, iż zachowanie tej symetryczności jest szczególnie istotne w zakresie ochrony praw majątkowych w podobnych sytuacjach. Stwierdzając nierówność stron w stosunkach prawnych, w których występuje, Trybunał orzekał o niezgodności z Konstytucją przepisów będących źródłem nieuzasadnionego uprzywilejowania silniejszej strony stosunku prawnego, tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie. Niewątpliwie bowiem w relacji płatnik składek – ZUS, to ten ostatni jest silniejszą stroną. W tej sytuacji, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, dopuszczalne byłoby uprzywilejowanie słabszej strony stosunku prawnego, czyli płatnika, jak również przyznanie obu stronom takiego stosunku prawnego równych uprawnień w zakresie ochrony ich praw majątkowych, za niedopuszczalne natomiast uznać należy różnicowanie ich sytuacji w tym zakresie na niekorzyść płatnika a znacząco uprzywilejowujące i tak mocniejszą stronę – ZUS. Wskazać w tym miejscu należy na potwierdzający taką niezgodność z Konstytucją fragment wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 26 maja 2010 r. (sygn. P 29/08): „Konkludując, Trybunał nie znajduje uzasadnienia słabszej ochrony praw majątkowych płatnika (ubezpieczonego) względem ZUS poprzez ograniczenie możliwości dochodzenia przez niego zwrotu nienależnie opłaconych składek do pięciu lat, w przeciwieństwie do terminu dziesięciu lat przysługującego Zakładowi. Bezzasadne różnicowanie możliwości rozliczenia wzajemnych należności płatnika (ubezpieczonego) i ZUS narusza tym samym konstytucyjną gwarancję równej dla wszystkich ochrony praw majątkowych. W tym zakresie kwestionowany przez sąd pytający art. 24 ust. 7

u.s.u.s. narusza art. 32 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji.” (str. 15 tegoż wyroku). Przyjąć więc należy, iż skoro Trybunał Konstytucyjny jednoznacznie uznał niekonstytucyjność zróżnicowania regulacji okresów przedawnienia w zależności od tego, kto dochodzi roszczenia z tytułu składek ubezpieczeniowych w sprawie, w której to skarżący dochodził od ZUS zwrotu składek, to również w sprawie, w której to ZUS dochodzi od skarżącego należności z tytułu składek jak w sprawie skarżącego powinna zostać stwierdzona niekonstytucyjność takiej regulacji. Są to bowiem dwie strony tego samego stosunku prawnego biorącego swoje źródło ze stosunku ubezpieczenia społecznego.

Pełnomocnik skarżącego
adw. Zbigniew Cichoń

Załącznik:

- 1) wyroki Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego
- 2) pełnomocnictwo